

III.

B e t æ n k n i n g

angaaende

Forslag til Lov om Dyprettelsen af et Bureau for den internationale literære Udvevling.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 5te Mai 1881).

Udvalget har ikke kunnet samle sig om en fælles Indstilling med Hensyn til den foreliggende Sag; thi paa den ene Side har hele Udvalget vel erkjendt, at en international Udvevling af administrative, literære og videnskabelige Arbejder vil kunne have stor Betydning for den almindelige Kulturudvikling og særlig for vort eget Land; men paa den anden Side har Flertallet (Wajer, Brandes, S. Holm, L. Nielsen og S. Pedersen) ikke kunnet se, at Sagen var saaledes oplyst, at man turde tilraade Thinget allerede nu at tage en endelig Beslutning med Hensyn til den foreslaaede Ordning.

Saa vidt man kan se af Lovforslagets Motiver, er det en af Forudsætningerne for den i Bryksel udarbejdede Konvention, at de enkelte Stater, som tiltræder den, skal yde de andre Stater et nogenlunde passende Kwoivalent for det, de modtage fra dem. Men er det saa, synes Fordelen for de mindre Staters Bedkommende at være noget tvivlsom. Udvevlingen vil formentlig uden Betænkning kunne sættes i Gang mellem Lande af omtrentlig samme Omfang; men smaa Stater ville, naar de paa saadanne Bilskaar skulle bytte med de større, være udsatte for enten at maatte andende forholdsvis betydelige Summer paa Tilveiebringelsen af det fornødne Kwoivalent eller at maatte nødes med en altsor lille Brødel af det, de store Stater kunne yde. Derpaa var Opmærksomheden ogsaa henvendt under Kongressen i Bryksel, og — som det oplyses i Motiverne — var man der tilbøielig til at indrømme de mindre Stater den Lettelse, at de ikke skulde være forpligtede til at modtage Alt, hvad de større

Stater vilde give, og at de, naar de for i det Mindste tilnærmelsesvis at tilveiebringe en Ligevægt med de større Magters Ydelsler, bleve nøbte til at give flere Exemplarer af samme Bærk, kun skulde give saadanne Dobbeltexemplarer af Arbejder, som udgaves paa Statens egen Bekostning, og ikke af Bærker, der maatte erhverves ved Kjøb. Men dels bleve disse Bestemmelser ikke udtrykkelig optagne i Konventionen, og dels ere de saa vage, at man umulig kan have nogen begrundet Mening om, hvor meget det omtrent vil koste en Stat som Danmark, naar den skal have noget virkeligt Udbytte af Udvevlingen med de andre Magter. Det maa nemlig erindres, at naar man ser bort fra de egentlig officielle, parlamentære og administrative Dokumenter, er det forholdsvis meget Lidt, der her til Lands trykkes paa offentlig Bekostning, og om det end maa indrømmes, at der kunde bødes noget derpaa, naar man paalagde Udgiwerne af saadanne videnskabelige Skrifter, der understøttes af Staten, at stille et vist Antal Exemplarer til dens Raadighed, saa vilde det dog — som Ministeriet ogsaa forudsætter — ikke kunne undgaas, at Staten ligesvrem maatte kjøbe videnskabelige Arbejder og Lidskrifter, som udgaves af lærde og literære Selskaber eller enkelte Videnskabsmænd; thi hvis vi indskænkede os til kun at byde det, som udgives af det Offentlige eller med dets direkte Understøttelse, vilde det give de Fremmede ringe Lænter om det danske Landsliv, og vi vilde efter al Sandsynlighed kun faae et meget magert Bederlag derfor. Selv om vi i rigeligt Maal benyttede os af de mindre Staters Net til at sende flere Exemplarer af de samme